

SZOTE

NAPLÓ

3. évfolyam 4. szám 1992. április
Kiadja az Egyetem Rektora

A TARTALOMBÓL:

A pályakezdés nehézségei	4. oldal
Interjú dr. Szél Éva főigazgatóval	5. oldal
Újabb rektori bizottságok.....	7. oldal
„Közös” — lektorátus?!	9. oldal

KONCEPCIÓ az egészségügyi felsőoktatás fejlesztésére 2000-ig

(Tervezet)

Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem

I. A legsürgetőbb az infrastruktúra kiépítése:

1.) az Egyetem teljes egészét átfogó, fénykábeles informatikai hálózat kiépítése és a szükséges betegnyilvántartó, gyógyszerfelhasználási, pénzügyi-számviteli, szakirodalmi, oktató és egyéb programok működtetéséhez szükséges számítógépek telepítése;

2.) korszerű, időkímélő, személyhívóval is ellátott telefonrendszer kiépítése;

3.) automatizált anyag- és vegyszerraktárak felépítése;

4.) az anyagellátás és betegmozgatás korszerűsítése (folytonos rádiókapcsolat biztosítása diszpécser-szolgálat, házi mentőszolgálat bővítése, pavilonok közötti összeköttetés kiépítése);

5.) vezető oktatói, vendégoktatói, valamint nővérszállások és kollégiumok férőhely bővítése, átköltetése

II. Az oktatás megújítását részben tantárgy-reformmal, részben oktatástechnikai jellegű fejlesztésekkel, illetve a tanulmányi- és vizsgaszabályzat gyökeres átalakításával kívánjuk elérni.

A tantárgy-reform egyrészt a jelenlegi tanmenetek horizontális (társegyetemek azonos tárgyaival összevető) és vertikális (ráépülő tárgyak által végzett) lektorálását, az átfedések kiküszöbölését, másrészt az új tárgyak megjelenését jelenti. A gyakorlati oktatás jelentősége nő, a diploma-követelmények által megszabott területeken készség-szintű képzettséget kell elérni.

Az új tárgyak egy része kötelező, más része kötelezően választható. Tanrendbe fog kerülni az általános

elsősegélynyújtás mellett a magatartástan és orvosi pszichológia, informatika és egészségügyi management, családorvoslás, immunológia, klinikai farmakológia, onkoterápia, reumatológia, geriatría stb.

Az oktatás színvonalának javítása érdekében sürgős szükség van legalább két, egyenként 200 fős tanteremre és nyolc 20 személyes szemináriumi helyiségre, illetve laboratóriumra. A Központi Könyvtár bővítésére kidolgozott tervek realizálása után fel kell számoljunk az intézeti könyvtárakat.

Mielőbb ki kell alakítani azokat a feltételeket, amelyek között a gyakorlati képzés eredményesebb lehet. Számítástechnikai, mikroszkopizáló, képkalkoló eljárásokat értékelő kabinetek mellett oktató körtermek, gyakorló gyógyszerár, gyógyvegyészeti tanüzem, botanikus kert létrehozására van szükség. Nehéz elképzelni a graduális és postgraduális orvosképzést egyetemi poliklinika, fogászati tanműtő nélkül vagy bizonyos alapvető beavatkozások gyakorlására szolgáló oktatóbábk nélkül.

Jelenleg az oktatástechnikai felszereltség az illesztetív segédanyagok előállítására, videotechnika, számítógépes oktatóprogramok és oktatás értékelő módszerek tekintetében egyaránt elégtelen.

A tanulmányi- és vizsgaszabályzatnak lehetőséget kell biztosítani a kötelezően és a szabadon választható tárgyak felvételére és értékelésére, valamint a versenyszempont bevezetésére.

A postgraduális képzésben tervezett változtatások közül kiemelendő a szakképzéssel járó kutatóképzés és a ráépített szakvizsgaként elképzelhető természetgyógyászat oktatása. Meg kell indítani közegészség-

3. évfolyam 4. szám

tani területen (epidemiológia, egészségügyi közgazdaságtan, egészségügyi politika, egészségtámogatás) a postgraduális képzést.

Az oktatásnál említjük meg az egészséges életmódra nevelést, melyhez nélkülözhetetlen — akár egyetemi, akár universitas viszonylatban — az alapvető sportolási lehetőségek biztosítása mind a hallgatók, mind az oktatók és dolgozók számára.

III. A betegellátás vonatkozásában nem a fejlesztést, hanem a működőképesség fenntartását szolgáló, nagyon sürgősen meg kell kezdeni a 60 éves klinikai épületek átfogó, tervszerű rekonstrukcióját. Új haemodinamikai laboratórium és szívsebészeti műtőegység, korszerű baleseti központ, új művese-állandóság, korszerű sugárterápiás-onkoterápiás centrum létesítése mellett elengedhetetlen az NMR-diagnosztika telepítése is.

Nem halasztható az ezredfordulón túlrá az új fogászati-szájsebészeti épület emelése sem.

Az új létesítmények felépítésében szükséges terület túlnyomó része a hosszútávú fejlesztési program

keretében rendelkezésre áll.

IV. Kutatás terén ma az a legfőbb gond, hogy az Egyetem a pályázati pénzekből beszerezhető műszerek tekintetében sem fogadókész, mert nincsenek meg a telepítésükhöz és működtetésükhöz szükséges helyiségek.

Alapvető érdek egy kielégítő méretű elméleti tömb felépítése, amelyik magába foglalná a legszűkösebben elhelyezett elméleti intézetek mellett néhány új diszciplína tanszékeit is. A régi intézetek egy részének új épületbe költöztetése lehetőséget adna a régi épületekben maradó intézetek helyigényének kielégítésére is. Az új tömbben kialakítandó Kísérletes Kutató Intézet lenne az egyik alapintézete a Ph.D.-képzéshez hasonló rendszerű kutatóképzésnek.

V. A főiskolai képzés nem csak nem bővíthető, de rövidesen nem is folytatható a jelenlegi kubatúraviszonyok között. Megoldást az újszegedi volt pártiskola épületének teljes birtokbavétele jelentene.

JAVASLATOK

A Price Waterhouse cég által készített átvilágítás eredményéről szóló jelentésből már közöltünk részleteket. Most azonban a javaslatokat, ajánlásokat tartalmazó fejezetből válogatunk.

I. BEVEZETÉS

NYUGAT-EURÓPAI MÉRTÉKŰ ÖSSZEHASONLÍTÁS

Fontos megjegyezni, hogy a nyugati és nyugat-európai felsőoktatási intézmények különböző politikai, pénzügyi, kulturális és társadalmi keretek között működnek, melyek befolyással vannak a vezetési problémákra és a legmegfelelőbb megoldás kiválasztására.

Ennek megfelelően körültekintő gondossággal jártunk el amikor a nyugat-európai intézményekben sikeresen alkalmazott vezetői technikák és szervezeti felépítések átültetését értékeltük egy olyan környezetben, melyben a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem működik.

Ahhoz, hogy reális összehasonlítást tehessünk és megfelelő javító intézkedéseket ajánlhassunk, a nyugat-európai teljesítménymértékeket, szervezeti felépítéseket és rendszereket csak ott vetjük figyelembe, ahol azokat az Egyetem jelenlegi helyzetére és a működési környezetre nézve megfelelőnek találtuk.

Az átvilágítás azonkívül, hogy meghatározza az Egyetem tevékenységeinek azon területeit, ahol megvan a lehetőség javító intézkedések megtételére,

meghatározza a korlátokat is, melyek jelenleg az Egyetemen belül megvannak a teljesítményjavító kezdeményezések bevezetésében. Ezek a következőket tartalmazzák:

- az Egyetemen belül meglévő jelenlegi „kulturális klíma”,
- sok egyetemi munkatárs hozzáállása az alapvető vezetői feladatokhoz és a felelősség vállalásához,
- vezetői gyakorlat és szaktudás jelenlegi szintje különösen a jelenlegi „legjobb gyakorlat” vagy technikai nem megfelelő ismerete területén,
- sok egyetemi munkatárs érdektelensége alternatív munkagyakorlatok bevezetése iránt.

II. VEZETÉS

1. Az Egyetem vezető beosztású munkahelyeit olyan személyeknek kell betölteniük, akik gyakorlott vezetői szaktudással és szakértelemmel rendelkeznek, mely biztosítja számukra feladatuk megfelelő szintű teljesítését. Jelenleg az Egyetem sem belülről sem kívülről nem biztosít rendszeres vezetőképző vagy vezetői továbbképző programot.

2. A felső vezetés tagjai kettős funkciót látnak el, mivel egyben intézet-igazgatók is.

3. A vezetői tisztséget betöltők túlzott megterhelése súlyosan korlátozza azt a képességüket, hogy az Egyetem hatékonyságának és eredményességének javításra kezdeményezéseket tegyenek.

4. A vezetés feladata a célok kitűzése, az Egyetem tevékenységének értékelése a kitűzött célok alap-

ján és egy megtervezett stratégia kidolgozása a jövőbeni hatékonyság maximalizálására.

5. Ezen feladatok megoldására nagyon magas szintű vezetői szaktudásra és tapasztalatra van szükség. Ahogy azt már az előbbieken hangoztattuk, az Egyetem irányítása jelenleg elhivatott, de „amatőr” vezetők kezében van.

6. Az Egyetem felső vezetőivel történt megbeszéléseink során a megkérdezettek 45 % -a szerint kívánatos lenne az Egyetem és működési egységeinek vezetésén változtatni. 40 %-uk szerint a változtatás legfőbb akadálya az Egyetem felső vezetői egy részének hozzáállása és az a fenyegetettség, melyet az ilyen változások jelenlegi hatáskörükre jelentenek.

7. Tovább növeli a problémát a felső vezetői tisztségek választásos jellege és korlátozott hivatali ideje. A pozíció betöltése során szerzett tapasztalat gyakorlatilag elvész, amikor az egyén hivatali idejének lejártával visszatér eredeti munkakörébe.

A REKTOR

8. A Vezetői Testület elnöke, aki az Egyetem hatékony és eredményes működtetéséért általános felelősséggel bír és minden kérdésben az övé a végső döntés joga.

ÜZEMVITELI IGAZGATÓ

9. Az üzemviteli igazgató az alábbi tevékenységekért lenne felelős:

- eszköz/ingatlan gazdálkodás
- élelmezés
- takarítás
- beszerzések
- egyéb üzemviteli szolgáltatások

GAZDASÁGI IGAZGATÓ

10. Felelős az átfogó pénzügyi tervezésért és a pénzügyi adatoknak a Vezető Testület és szükség esetén az Egyetemi Tanács rendelkezésére bocsátásáért.

11. A gazdasági igazgatóság jelenleg mind a szolgáltatásokért, mind pedig az egyes területek (az üzemviteli igazgatóról szóló fejezetben ismertettek szerinti) kiadásainak figyelemmel kíséréséért felelős.

12. Ez nem ideális megoldás, ezért a két tevékenység különválasztását javasoljuk.

13. Javasoljuk, hogy a gazdasági igazgató szerepe a pénzügyi tervezésre és a szervezeti egységek pénzügyi helyzetének figyelemmel kíséréséhez szükséges pénzügyi adatok rendelkezésre bocsátására koncentrálódjon.

SZEMÉLYZETI IGAZGATÓ

14. A személyzeti igazgató az egyetemi személyzettel kapcsolatos magasszintű személyzeti politika és eljárások kialakításáért és figyelemmel kíséréséért lenne felelős, amelyek magukba foglalják:

- a kitüntetéseket

- munkaerő-toborzást
- képzést és oktatást
- fegyelmi eljárásokat
- egyéni teljesítmény vizsgálati módszereket.

15. Nem javasoljuk, hogy ez az igazgató közvetlenül beavatkozzon az Egyetem szervezeti egységeinek napi munkája során felmerülő személyzeti kérdésekbe, amelyek továbbra is a szervezeti egységek vezetőinek hatáskörébe tartoznának. Feladata inkább a szervezeti egységek szintjén alkalmazandó magas szintű politika és szabályok kialakítása és azok megvalósításának figyelemmel kísérése lenne.

MINŐSÉGÜGYI IGAZGATÓ

16. Javasoljuk e poszt létrehozását és egy megfelelő jelölt kinevezését a minőségi előírásoknak a közvetkező területeken történő kialakítása és betartásuk biztosításának érdekében:

- oktatás
- betegellátás
- kutatás

17. Tudatában vagyunk annak a nehézségnek, amellyel e kinevezéseket illetően az Egyetemnek szembe kell néznie a magyar munkaerőpiacon található, megfelelően képzett szakemberek hiánya miatt. Mindazonáltal lépéseket kell tenni, mind az Egyetemen belül, mind pedig általában Magyarországon, olyan szakemberek képzése érdekében, akik az e feladatkörök betöltéséhez szükséges szakértelemmel rendelkeznek.

18. Az ilyen szaktudás iránt mutatkozó igény valószínűleg nem csak a SZOTE-t érinti, hanem az összes többi orvosi vagy nem orvosi egyetemet Magyarországon. Ezért javasoljuk, hogy az összes magyar egyetem felső vezetése fogadjon el egy egységes álláspontot annak érdekében, hogy a megfelelő szaktudású személyek képzése megtörténjen. Úgy gondoljuk, hogy az egyetemi rektorok jelenlegi fóruma megfelelő testület egy ilyen célkitűzés kezdeményezésére és koordinálására.

19. Az oktatásban és egészségügyi ellátásban megfelelő szaktudással és képességekkel rendelkező vezetők biztosítása leginkább olyan, megfelelő képességű személyek kiválasztásával lenne elérhető, akik egy megtervezett képzési program keretében szereznék meg az oktatási illetve a betegellátási vezetéshez szükséges szaktudást.

20. Ezt a legjobban és a legkisebb költségráfordítással a következő elemeket tartalmazó képzési program segítségével lehetne megvalósítani:

- részvétel egy MBA betegellátási vagy oktatási vezetői tanfolyamon
- külföldi gyakorlat nyugat-európai kórházakban vagy egyetemeken
- tervszerű szakemberképzési programok az egyes Egyetemeken belül.

GONDOLATOK A FIATAL KUTATÓK HELYZETÉRŐL EGYETEMÜNKÖN

Az egyetemünkön folyó tudományos diákköri munka és a fiatal kutatók általános helyzete hasonló nehézségekkel és problémákkal terhelt. Bizonyos értelemben a két problémakör összekapcsolható vagy úgy is mondhatjuk, hogy a fiatal diplomás orvosok és kutatók helyzetének bizonytalansága befolyásolhatja az orvostanhallgatók által folytatott tudományos diákköri tevékenységet. Tekintettel a problémakör általános jellegére a SZOTE Tudományos Tanácsa legutóbbi ülésén részletesen foglalkozott ezekkel a problémákkal illetve külön bizottságot nevezett ki („Fiatal Kutatók Bizottsága” — a bizottság összetételét lásd lentebb) a problémakör áttekintésére és azok esetleges megoldására.

Miről is volt szó? A Tudományos Tanács sem tudott egységesen állást foglalni, a vélemények megoszlottak. A következő rövid áttekintés talán nem mentes tévedésektől vagy a szubjektív megközelítéstől, de tekinthetjük ezt vitaanyagának, illetve a tanács véleményének ismeretében probléma felvetésnek is.

1.) Közismert, hogy a klinikákon és elméleti intézetekben a fiatal pályakezdők tudományos vezetése, irányítása illetve az elvégzett tudományos tevékenység munkahelyi számonkérése nem tekinthető egységesen megoldottnak. A legtöbb helyen a pályakezdők elvesznek a rájuk bízott gyógyítási-oktatási feladatok sokaságában. Különösen nagy probléma ez a klinikákon, ahol a munkaidő túlnyomó részében főleg „osztályos-gyógyító” gyakornoki munkára van befogva a fiatal orvosok többsége. Legtöbbször nagyon kevés energiájuk illetve lehetőségük van tudományos munka folytatására. Tudományos szakmai vezetésük, továbbképzésük nem tekinthető megoldottnak. Mondhatnánk erre, hogy a klinikusok először tanulják meg a szakmát és csak azután kezdjenek bele kutató jellegű munkákba. Vagy felvethetnénk a kérdést, hogy egyáltalán szükség van-e klinikákon experimentális jellegű kutatásokra? Az első felvetésre azt hiszem az élet már megadta a választ. Azok az orvosok, akik csak a szakvizsga megszerzését követően (28–30 évesen) akarják a kutatást elkezdni, mindenfajta ismeretek, gyakorlat hiányában, általában nem képesek megfelelő színvonalú tudományos munka végzésére. Arról nem szólva, hogy a szakvizsgát követően sem csökken jelentős mértékben a legtöbb klinikán az orvosok egyéb irányú terhelése, azaz nem lesz több idő a kutatásokra. A második kérdéssel kapcsolatban a helyes álláspont valószínűleg az emberek megfelelő kiválasztásában rejlik. Nem szükséges kijelenteni, hogy a klinikákon a korábban megfogalmazott „három funkció” (gyógyítás, oktatás és kutatás) kell érvényesülnie, de ennek az ellenkezője sem igaz (tehát hogy nincs

szükség a kutató munkára). Egyetemünkön egyébként hagyományai vannak a klinikákon folytatott alap és klinikai jellegű kutatásoknak. Így a kérdés megoldása mindenképpen a helyes arány megtalálásában rejlik. Akinek fiatal klinikusként kedve és energiája van kutatni, azokat a személyeket támogatni kellene! Meg kellene adni a lehetőséget szakmai vezetésükhöz, irányításukhoz.

Némileg más a helyzet az elméleti intézetekben, ahol a gyógyítással kapcsolatos feladatok közvetlenül nem terhelik a fiatal diplomásokat. Ugyanakkor itt sincs mindenütt megoldva a fiatalok bevonása a kutatómunkába, illetve továbbképzésük, szakmai haladásuk intézetenként nagy szóródást mutat. Külföldön (a sokat emlegetett európai vagy amerikai intézetekben) külön személy a felelős a fiatal diplomások kutatómunkájának irányításáért.

2.) Külön probléma az akadémiai ösztöndíjon dolgozó fiatal diplomások helyzete. Sok esetben ezeket az ösztöndíjakat is egyenértékűnek tekintik az egyetemi státuszokkal és a kutatás helyett ezek az emberek gyakornoki osztályos munkát végeznek. Természetesen maguk az akadémiai ösztöndíjon dolgozó fiatal diplomások is felelősek helyzetükért, mivel többségben elsősorban orvosi (értsd klinikai) ismereteket akarnak elsajátítani és csak átmeneti „parkoló pályának” tekintik akadémiai státuszukat (és a vele járó kutatói feladatokat). Tehát nem a kutatási érdeklődés, hanem az állások hiánya sodorta az emberek egy részét akadémiai ösztöndíjakra. Más kérdés (és ez már nem tartozik a tudományos bizottság hatáskörébe), hogy az akadémiai ösztöndíjakhoz a szervezeti egységek számára kellő kutatási támogatást is kellene biztosítani.

3.) A TDK munka minőségét is befolyásolja (befolyásolhatja) a fiatal diplomások helyzete, mivel elsősorban az ő feladatuk is, hogy foglalkozzanak illetve támogassák a tehetséges — kutatni vágyó — orvostanhallgatókat. Ugyanakkor jelenleg saját magukat (saját kutatásaikat) sem tudják igazán menedzselni. Nehéz meghatározni az átmenetet, mivel egy szigorló (VI. éves) orvostanhallgató már majdnem fiatal diplomás, ugyanakkor igazi problémái csak a munkahelyen kezdődnek. Nehezen érthető, hogy sok tehetséges fiatal, aki tevékenyen résztvevő a TDK munkákban, orvosként teljesen „leereszt”, gyakorlatilag feladja tudományos ambícióit.

Nem hinném, hogy különösebben irigylésre méltó az Egyetemi Tudományos Bizottság, vagy a Fiatal Kutatók Bizottságának helyzete. A jelenlegi cseppet sem rózsás anyagi körülmények között és az irányelvek sokaságában nehéz lesz eligazodni. A Fiatal Kutatók Bizottsága tervei között a következő elképzelés-

sek szerepelnek: a.) konkrétan fel kellene mérni egyetemünkön a fiatal kutatók helyzetét, lehetőségeit; b.) az egyetem tudományos üléseinek keretein belül lehetőséget kellene adni a fiatal kutatók tudományos szereplésére (előadások); c.) javaslatokat kívánnak tenni (a TDK tanáccsal egyetértve) a fiatal diplo-

mások helyzetének javítására, a tudományos kutató munka megbecsülésének fokozására.

Dr. Édes István
a Tudományos Bizottság tagja,
a Fiatal Kutatók Bizottságának elnöke

„KÉPZETTEBB ÁPOLÓNŐKRE ÉS VÉDŐNŐKRE LESZ SZÜKSÉG”

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Főiskolai karáról csak néha-néha, elvétve hallani valamit. Nem nagyon jelennek meg a nyilvánosság előtt. Pedig az utóbbi két évben több olyan kezdeményezésük volt, mellyel büszkélkedhetnének. Ezért nem véletlen, hogy arról kérdezem dr. Szel Éva főigazgatót, nem érzik-e magukat háttérbe szorítottak?

— Nem érzem, hogy mostoha gyerekként kezeléne bennünket, hisz egyáltalán nem hagyományos az a felállás, mely szerint egy orvosi egyetemnek főiskolai kara is van. Ez annál is inkább így van, mert egészen a felsőoktatási törvénytervezet legutóbbi változatáig, az még csak nem is szerepelt benne, hogy ilyesmi is létezhet. Nálunk pedig úgy érzem, számítanak a munkánkra, az egyetem hosszútávú terveiben mi is szerepelünk. Itt mondanám el, hogy valamikor a közeljövőben szeretnénk elindítani a 4 éves diplomás ápolóképzést, melynek fontosságát az egyetemi vezetés is látja. Sajnos azonban olyan komoly épülethiányunk van — és van az egész egyetemnek — mely veszélyezteti a távlati elképzeléseinket. De kidolgoztuk ugyanennek a képzésnek — diplomás ápoló — a levelezős változatát is, melyet szeretnénk már az idén szeptemberben beindítani a klinikánkon dolgozó ápolónők számára.

— Már második éve folyik Önöknél a gyógytornász képzés, ami vélhetően az egyik siker szak lesz. Hisz az országban korábban csak kettő ilyen működött és ezek nem tudtak eleget tenni annak az óriási igénynek, mely ezen a területen jelentkezett illetve jelentkezik. Milyen tapasztalataik vannak ezen a területen?

— Erre a szakra már évtizedekkel korábban is szükség lett volna Szegeden, azonban ezidáig nem volt Ortopédia klinikánk. Mikor az létrejött azonnal beindultunk mi is. Persze ez nem azt jelenti, hogy ne tudnánk akár azonnal háromszor ennyi gyógytornászt elhelyezni. Nálunk az az elterjedt, hogy csak a klinikákban, gyógyintézetekben gondolkodunk, holott nyugaton mindenütt hozzátartozik az alapellátáshoz is a gyógytornász.

Számunkra komoly nehézséget jelent azonban, hogy csak két fiatal oktatónk van, akik borzasztóan leterheltek, a többiek külső munkaerők. Speciális gyógytornákat, a Budapesti Orvostovábbképző Intézet oktatói tanítják és természetesen a klinika tanárai is részt vesznek a képzésben. Sajnos éppen a későn beindult képzés következménye, hogy ma nincs elég képzett oktató.

— A gyógytornászokkal egyidőben beindult azonban még valami a főiskolán, aminek hosszú évekre visszamenőleg vannak hagyományai, csak az utóbbi pár évtizedben felejtkeztünk meg róla. Honnan jött az ötlet, hogy Szegeden szociális munkásokat képezzenek?

— A 80-as években egyre több olyan visszajelzés érkezett az általunk képzett védőnőktől, hogy nem kapnak megfelelő felkészítést a szociális problémák kezelésére.

Ekkor végeztünk is egy felmérést a megyében, megvizsgáltuk milyen igények vannak és elkezdtük keresni a megvalósítás útját. De tőlünk függetlenül ugyanezt tették mások is — szociológusok — és kedvezett ennek az egész társadalmi átalakulás is. Szerencsénkre a Népjóléti Minisztérium komolyan vette ezeket a jelzéseket és megpróbálta összehangolni az ilyen irányú kezdeményezéseket, ennek lett az eredménye, hogy elhatároztuk kialakítunk egy az egész országra érvényes közös képzési formát.

De az igazsághoz tartozik az is, hogy a mi felméréseinkkel egyidőben a JATE Állam és Jogtudományi kara pedig középvezetők képzésén gondolkodott a Társadalombiztosítás számára. Volt is konkrét elképzelésük, amit benyújtottak a saját minisztériumuk felé. Tehát minden irányban elindult az igény, mely végül 1990. szeptemberében jutott el a megvalósulásig. Most a JATE és a SZOTE együttműködésében folyik a képzés, mely több mindenben is megnyilvánul. Kezdődik mindjárt a felvétellel, mely lehet fizika-biológia, de magyar-történelem is. Valamint a két egyetem rektora megállapodott abban, hogy a szakvezetőt 3 évente választják újra, hol az egyik, hol a másik intézetből. Most éppen egy családjegász irányítja a képzést.

— Egy ilyen képzés a megváltozott, a jelentősen leromlott szociális helyzetű emberek számára nagy segítség lehet. De ugyanilyen fontos ez az Önkormányzat számára, amelynek ezekkel a problémákkal is meg kell birkóznia. Milyen a kapcsolatuk a várossal?

— Nekünk borzasztó nagy segítség a város minden szociális intézménye, hisz gyakorlóterepként szolgál. Ugyanakkor ezeken a gyakorlóterepeken sincs elég szakember. Ezért is indítottuk el még tavaly a szociális munkásoknak a levelező képzést és gondolkodunk a posztgraduális képzés bevezetésén is. Itt elsősorban azokra a diplomás emberekre számítanánk, akik szociális munkahelyen dolgoznak. Ez természetesen önköltséges oktatás lenne, mint ahogy ilyet tervezünk a védőnők családgondozóvá képzése esetén is. Erre vonatkozóan már vannak konkrét terveink, azonban a már említett épületgond itt is aka-

dály lehet.

— Ha már megemlítette a családgondozót, kíváncsi lennék hogy látja a védőnők helyzetét a háziorvosi rendszer kialakulása után?

— Ebben a pillanatban a rendelet az önkormányzatok feladatává tette a prevenciót, ami ma még megvédi az ápolónőket, védőnőket.

Azonban egyértelmű, hogy hosszútávon olyan védőnőket kell képezni, aki családorvos mellett dolgozik és mindkét feladatot el tudja látni. Hiszen falun egy orvos mellett elengedhetetlen szükség van mindkettőre. Mivel azonban az orvos választja meg, hogy kivel dolgozik majd együtt, kinek fizet, egyértelmű, hogy a szakképzettebbeknek.

— közel —

AZ EGYETEMI TANÁCSÜLÉS HATÁROZATAI

(1992. MÁRCIUS 10.)

I. NAPIREND

1.) Fegyelmi Szabályzat megvitatása, jóváhagyása

Az Egyetemi Tanács 1 tartózkodással ellenszavazat nélkül elfogadta a SZOTE hallgatókra vonatkozó fegyelmi szabályzatát a mai napi életbelépés hatályával.

II. NAPIREND

2.) Javaslat a SZOTE hallgatók által fizetendő díjakról és térítésekről szóló szabályzat 14—15. pontjának módosítására

Az Egyetemi Tanács a SZOTE hallgatók által fizetendő díjakról és térítésekről szóló szabályzat 14—15. pontjának módosítását egyhangúlag elfogadta a „hallgatók állami támogatására fordítható keret emelésére” kiegészítéssel.

III. NAPIREND

3.) A térítéses képzési rendszer átszervezése

Az Egyetemi Tanács egyhangúlag egyetértett a térítéses képzési rendszer átszervezésére vonatkozó elvével.

IV. NAPIREND

4.) A Price Waterhouse átvilágítási jelentésének értékelése

Az Egyetemi Tanács a beszámoló jelentést elfogadta, melyet egy küldöttközgyűlésen vagy szabadon meghirdetett fórumon ismertettek.

V. NAPIREND

5.) Rektori bizottságok jóváhagyása

Az Egyetemi Tanács egyhangúlag elfogadta a Rektori bizottságokat az előterjesztéssel és a kiegészítéssel együtt.

VI. NAPIREND

6.) Az 1991. évi gazdálkodás értékelés

Az Egyetemi Tanács a mérleg beszámoló felülvizsgálata mellett tudomásul vette az 1991. évi gazdálkodás végrehajtásáról szóló beszámolót.

VII. NAPIREND

7.) Bejelentések

Rektor bejelenti, hogy a tanszékvezetői állás pályázatok a Népjóléti Közlönyben áprilisban jelennek meg.

Tájékoztatta az Egyetemi Tanácsot a Rektori Tanács állásfoglalásáról a pályázatok elbírálásával kapcsolatban.

Rektor elmondta, hogy a pályázó először egy bemutatkozó előadást tart a Tanári Testület előtt, illetőleg a Karon a szakmai professzorok előtt, amelynek lényege, hogy az illető elmondja a szakmai tevékenységét és elképzeléseit. Ezt az előadást követnék a kérdések. Ugyanezen a napon a Bíráló Bizottság és az érintett karok dékánjai, a kari hallgatók képviselői közül egy szűkebb körben is elbeszélgetnének a pályázókkal.

Majd május végén a tantermi előadások megtartására kerülne sor. Bejelentette, hogy a SZOTE Gyógynövény- és Drogismereti Intézet tanszéke meghírdetésre került. Egy szudáni pályázat érkezett, amelyet nagyon színvonalasnak tartott.

Az Egyetemi Tanács egyetértett azzal, hogy a szudáni pályázattal egy megbeszélés történjen.

Rektor elmondta, hogy a Művese Állomás sorsával kapcsolatban dr. Gál professzor nyugdíjba vonul, így a megbízott vezető dr. Sonkodi Sándor lesz. Hozzáfűzte, hogy itt szervezeti átszervezés is történni fog.

Bejelentette a Rolitron cég ajánlatát a Művese Állomással kapcsolatban.

A Sebészeti Klinikával kapcsolatban elmondta, hogy dr. Karácsonyi Sándor professzor személyével kapcsolatban kikérés érkezett. Megbízott vezetőről kell gondoskodni. Javasolta, hogy a szóba kerülő docensek közül dr. Baltás Bélát bízzák meg.

Az Egyetemi Tanács egyetértett a megbízással.

Rektor elmondta, hogy a pályázatokkal kapcsolatban szakember segítségére lenne szükség. Bejelentette, hogy a JATE-n felvettek egy amerikai szakembert, akit a SZOTE is alkalmazna.

Rektor bejelentette, hogy levélváltás történt az Apáthy Kollégium ügyében a Hittudományi Főiskola és a Hallgatói Önkormányzat között. Elmondta, hogy az épületre nem tartanak igényt.

Bejelentette, hogy a Magyar Orvosi Kamara titkára járt nála és kérte, hogy hívja össze az egyetem orvosait azzal kapcsolatban, hogy lépjenek be a Kamarába. Ezt kötelezővé nem kívánja tenni.

Bejelentette, hogy a szakorvos képzéssel kapcsolatban a klinikusok kapnak egy levelet, amelyről áprilisban szeretne egy megbeszélést összehívni állásfoglalás végett.

Bejelentette, hogy az Idegennyelvi Lektorátussal kapcsolatban itt járt a JATE rektorhelyettese közös lektorátus vezető megbízása ügyében.

Elmondta, hogy a „Felsőoktatás fejlesztése 2000-ig” című pályázat megindult, ehhez kértek adatokat.

Bejelentette, hogy az új elméleti tömböt 6 szín-

tesre terveznék alagsor és tetőtér beépítéssel. Az első szintre kerülne az anatómia, 2 szintre a pathológia, igazságügyi orvostan, 3 szintre a gyógyszerész kar, 4 szint a kísérletes kutatásokkal foglalkozna, 5 szint üresen marad, 6 szint nővérszállás, vendég szobák.

Dr. Dobozy Attila bejelentette, hogy a tanszékvezetők megmérettetése megtörtént.

Rektor bejelentette, hogy dr. Csillik Bertalan, dr. Penke Botond és dr. Szemere György professzorok egy elaborátumot készítettek a megmérettetéssel kapcsolatban.

Bejelentette, hogy a Testnevelési Csoporttól, Boros Gyevi László egy tervrajzot adott be a megépítendő tornacsarnokra vonatkozóan.

Rektor bejelentette, hogy a nővérszállásra történő felvételt a klinikai rektorhelyettesnek kellett engedélyeznie. A jogkört a főnövérré ruházzák át. Ehhez a gazdasági főigazgató és a főnövér tárgyalásai szükségesek.

Bejelentette az Apáthy István Hallgatói Alapítvánnyal kapcsolatban, hogy a jogászok egy módosító indítványt nyújtottak be a kuratóriumi társelnökök felmentésére vonatkozóan, kiegészítésként belekeült, hogy a mindenkori rektor és a mindenkori dékán kerüljön bele. A tiszteletbeli elnök Csögör Lajos, ügyvezető dr. Lednitzky András. Csak a függetelést kell módosítani változások esetén.

Megemlítette dr. Bernáth Gábor professzor egy beadványát a Szerves Kémiai Tanszékre vonatkozóan.

Bejelentette a Győri-széki iskola elidegenítésével kapcsolatos ügyet.

Az Egyetemi Tanács 3 tartózkodással úgy foglalt állást, hogy a Gazdasági Főigazgató előterjesztése szerint hozzájárul a Győri-széki iskola elidegenítéséhez.

Tudományos rektorhelyettes bejelentette, hogy az OTKA pénzek megérkeztek, egy köriratban erről értesítést küld.

(dr. Dombi György)
mb. egyetemi titkár

REKTORI BIZOTTSÁGOK

Az Egyetemi Tanács 1992. március 10-i ülésén létrehozta az új összetételű OKTATÁSI BIZOTTSÁGOT:

Elnök: dr. DUX LÁSZLÓ egyetemi tanár
Biokémiai Intézet

Tagok: dr. BARABÁS KATALIN egyetemi adj.
Népegészségügyi Intézet

dr. BOR PÁL tudományos munkatárs
Orvosi Vegytani Intézet

dr. ÉDES ISTVÁN egyetemi adjunktus
II.sz.Belgyógyászati Klinika

dr. FERDINÁNDY PÉTER egyetemi gyakornok
Élettani Intézet

dr. FISCHER JÁNOS egyetemi docens

Biokémiai Intézet

dr. FÜLÖP FERENC egyetemi tanár
 Gyógyszerészi Vegytani Intézet
 dr. IVÁNYI BÉLA egyetemi adjunktus
 Patológia Intézet
 dr. OLASZ TIBOR egyetemi tanársegéd
 Fogászati és Szájsebészeti Klinika
 dr. LONOVICS JÁNOS tansz. egyetemi tanár
 I.sz. Belgyógyászati Klinika
 dr. SZABAD JÁNOS tudományos tanácsadó
 SZBK
 dr. SZABÓ GYULA egyetemi adjunktus
 Kórélettani Intézet
 dr. VELÓSY BORBÁLA egyetemi tanársegéd
 I.sz. Belgyógyászati Klinika
 dr. WITTMANN TIBOR egyetemi tanársegéd
 I.sz. Belgyógyászati Klinika
 BOLDOG KRISZTINA főisk.hallgató II.évf.
 BORSOS SÁNDOR gyógsz.hallgató III.évf.
 NAGY MIKLÓS orvostanhallgató III.évf.
 SZEPES ATTILA orvostanhallgató VI.évf.
 a HÖK elnöke

*Megalakult**a KLINIKAI INFORMATIKAI BIZOTTSÁG*

Elnök: dr. DOBOZY ATTILA tansz. egyetemi tanár
 Bőrgyógyászati Klinika
 Titkár: dr. GYÓRI ISTVÁN egyetemi docens
 Számítástechnikai Központ
 Tagok: dr. BÁTHORY JÁNOS főosztályvezető
 Gazdasági Igazgatóság
 dr. HUNYADI JÁNOS egyetemi docens
 Bőrgyógyászati Klinika
 dr. NÉMETH JÁNOS egyetemi tanársegéd
 Szemészeti Klinika
 dr. SZÉKELY LÁSZLÓ egyetemi tanársegéd
 Fül-Orr-Gége Klinika
 JÁNOSI JÁNOS tudományos munkatárs

Számítástechnikai Központ*Megalakult**a FIATAL KUTATÓK BIZOTTSÁGA*

Elnök: dr. ÉDES ISTVÁN egyetemi adjunktus
 II.sz. Belgyógyászati Klinika
 Tagok: dr. BABARCZY EMESE tud. s.munkatárs
 Kórélettani Intézet
 dr. BÉRCZY MIHÁLY egyetemi tanársegéd
 II.sz. Belgyógyászati Klinika
 dr. BOROS MIHÁLY egyetemi tanársegéd
 Kísérletes Sebészeti Intézet
 ifj.dr. KÁSA PÉTER egyetemi tanársegéd
 Gyógyszertechnológiai Intézet
 dr. LÁSZIK ANDRÁS intézeti orvos
 Igazságügyi Orvostani Intézet
 dr. NAGY ÁGNES egyetemi gyakornok
 Gyógyszertani Intézet
 dr. PAPP ANDREA TMB ösztöndíjas
 Szemészeti Klinika
 KNÉZY KRISZTINA V.évf. orvostanhallgató
 TÁLOSZ GYULA V.évf. orvostanhallgató

*A KÖNYVTÁRI TANÁCS három új taggal
 egészült ki:*

dr. LONOVICS JÁNOS tansz. egyetemi tanár
 I. sz. Belgyógyászati Klinika
 dr. HÓDI KLÁRA egyetemi docens
 Gyógyszertechnológiai Intézet
 dr. GELLÉN JÁNOS egyetemi docens
 Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

*A PÁLYÁZATI ALBIZOTTSÁGBA
 beválasztották*

dr. SIMON LAJOS egyetemi docent.
 Gyógyszerészi Vegytani Intézet

LEVELEZÉSI ROVAT

**MAGYAR KATONAI-
 KATASZTRÓFAORVOSTANI TÁRSASÁG**

Tisztelt Rektor Úr!

Örömmel tájékoztatom Önt Elnökségünk megbízásából arról, hogy 1991. május 17-én megalakult, majd a Fővárosi Bíróság által 3940. számon bejegyzésre került a Magyar Katonai-Katasztrófaorvostani Társaság.

Hála az emberi józanságnak, korunkban minimálisra csökkent Európában a háborús fenyegetettség, ugyanakkor a természeti elemek, még inkább a gyors, rendkívül zsúfolt közlekedés, a hatalmas ipari létesítmények mindennap veszéllyel fenyegetik a lakosságot.

A katasztrófa-egészségügyi következményeinek felszámolása nagyfokú szervezettséget, szakmai, technikai felkészültséget igényel, ezen szükségszerűség felismerésének eredményeképpen alakult meg a

MOTESZ tagszervezeteként a Magyar-Katonai Katasztrófaorvostani Társaság.

A Társaság célja az Alapszabály 3. §-a szerint:

1.) Társadalmi úton, más tudományos társaságokkal szoros együttműködésben a katonai- és a katasztrófaorvostudomány hazai művelésének elősegítése.

2.) A katonai- és katasztrófaorvostudománnyal foglalkozó orvosok, gyógyszerészek, egészségügyi szakdolgozók, orvostudományi egyetemi és egészségügyi főiskolai hallgatók és más felsőfokú végzettségűek tömörítése.

3.) Tagjai szakmai képzettségének emelése, társadalmi tevékenységük és alkotó munkájuk kibontakoztatásának elősegítése.

4.) A Társaság szakterületéhez tartozó országos szintű tudományos és oktatási feladatok megoldásának elősegítése.

5.) Tagjai tudományos eredményei gyakorlati alkalmazásának elősegítése.

6. Szakterületéről a hazai közvélemény, az orvosegészségügyi társadalom gyors és szakszerű tájékoztatása a tömegmédiák segítségével.

7.) A Társaság erkölcsi-szakmai tekintélyének őrzése, a magyar katonai orvosi hagyományok ápolása és továbbfejlesztése.

Tisztelt Rektor Úr!

Társaságunk nevében ezúton ajánlom fel segítségünket Intézményének a szakemberek felkészítésében, s egyben kérem Önt, tegye lehetővé, hogy az Intézmény kutatói-oktatói kara és hallgatói tudomást szerezzenek létezésükről és a céljaink, tevékenységünk iránt érdeklődők eljussanak Társaságunkhoz.

Budapest, 1992. április 8.

Dr. Farkas József
orvos vezérőrnagy
Elnök

Rektor Úr!

Szeretném írásban is rögzíteni az Universitas Lektorátusára vonatkozó megállapodásunkat.

Célként tűztük ki, hogy a szegedi felsőoktatási intézmények idegennyelvi oktatási feladatainak ellátására egy közös intézményt hozunk létre. Ugyanakkor megállapodtunk abban, hogy ezt fokozatosan, az érdekelt intézmények szakmai sajátosságait figyelembe véve és az érdekelt oktatók helyzetére is tekintettel valósítjuk meg. Első lépésként a leendő intézet élére keresünk megfelelő vezetőt. A vezetővel kapcsolatban abban állapodtunk meg, hogy az munkajogiilag a JATE rektorához és szakmailag az ő felelősségi körébe tartozik, de személyével kapcsolatban a döntő kérdésekben (alkalmazás, elbocsájtás) a SZOTE rektorának és a többi csatlakozó intézmény vezetőjének egyetértési joga van. Megállapodtunk abban is, hogy a kiírandó pályázatban a leendő vezetőtől koncepciót kérünk az intézet működésére vonatkozóan és az intézet működésének részleteit a leendő vezetővel egyetértésben fogjuk szabályozni. Megállapodtunk abban is, hogy a közös intézet dolgozói, munkavállalói munkajogi szempontból változatlanul jelenlegi intézményeiknél maradnak ugyan, de az intézmény vezetője munkavégzésre kihelyezi őket a közös lektorátushoz. A további részletekre vonatkozóan a későbbiekben az érdekeltekkel való tanácskozás után fogunk megállapodni.

Egyetértése esetén értelemszerűen módosításul a megállapodás szövege, amelyet az érintett intézmények vezetői írnak alá.

1992. március 18.

Üdvözlettel:

Róna-Tas András

„KÖZÖS” — LEKTORÁTUS?

A SZOTE Napló márciusi számában már szóltunk az UNIVERSITAS kialakulásának, létrejöttének nehézségeiről. Akkor a Társadalomtudományi Intézet szemszögéből néztük, milyen előnyökkel járna és milyen nehézségeket okozna e régen dődelgetett terv. Most azonban egy másik — szintén közösen működtetendő — intézet vezetőjét kértük meg, mondja el véleményét ugyanerről. Az Idegennyelvi közös lektorátus létrejöttének — mert hogy erről van szó — azonban van már előzménye. Nevezetesen, hogy a JATE rektora, Dr. Róna-Tas András március 10-én pályázatot írt ki az Universitas-program részeként működő Idegennyelvi Intézet vezetői állására. Majd ezt követően március 18-án egy „Emlékeztetőt” juttatott el Dr. Fráter Loránd rektorhoz. (Az írás tartalmát az interjú előtt változatlan formában olvashatják) E levélben foglaltakról kérdeztük a legilletékesebbet, Dr. Demeter Éva mb. vezető nyelvtanárt.

— Valójában milyen megállapodást kötöttek azon a bizonyos megbeszélésen, amelyre Róna-Tas rektor úr hivatkozik?

— Ezt a találkozózt Dr. Pál József a JATE rektorhelyettese hívta össze, ahol a mi egyetemünk vezetői képviseltették magukat. Itt szó volt arról, hogy a tavaly leadott FEFA pályázatunk — melyben az intézmények közösen fordulnak Világbanki hitelért — éljen tovább. Ezzel természetesen mindannyian egyetértettünk. Mi-

3. évfolyam 4. szám

vel a JATE-n és nálunk megbízott vezető van a lektorátuson, a főiskolán pedig 1—2 éve van nyugdíjig a mostani vezetőnek, valóban felmerült a kérdés, mit szólnánk egy közös intézethez. Ott többen azt mondták, hogy ez megfontolandó, hisz egy ilyen intézet vezetőjének szélesebb aspektusban van rálátása bizonyos dolgokra. De ott konkrétumokban nem történt megállapodás, jegyzőkönyv sem készült az ott elhangzottakról. Másrészt én azt gondolom, hogy először abban kellene megállapodni, hogy milyen intézetet szeretnénk létrehozni, s ezután választani fölé egy vezetőt, nem pedig fordítva. Véleményem szerint szerencsés lett volna azoknak az embereknek a véleményét és javaslatait is meghallgatni, akik leginkább érintettek e változtatásban.

— *Egyáltalán hol működne ez az intézet?*

— Szerintem minden maradna ott ahol van, de mivel a vezetői pályázatot a JATE írta ki, a központ biztosan a JATE elképzelései szerint valósulna meg. Mindenesetre nem végiggondolt még az egész, hisz azok az alapvető problémák sincsenek megoldva, melyek a SZOTE-n dolgozó kollégák sorsát biztosítanák.

A továbbiakban pedig álljon itt részlet abból a levélből, melyet a egyetemünk rektorának kérésére Dr. Demeter Éva juttatott el Dr. Fráter Loránd rektor úrhoz, reagálva Dr. Róna-Tus rektor úr „emlékzetőjére”.

A megfogalmazott cél nézetem szerint egy közös intézményt létrehozni, de nem az idegennyelvi oktatási feladatok ellátására, hanem a feladatok ellátásának független szakmai koordinálására.

A fokozatos megvalósítás egy fájdalommentes változtatást jelentene a megfogalmazás szerint. Itt a leglényegesebb kérdés a megvalósítás konkrét módja, amihez azonban először tisztázni kellene a feladatokat, a közös intézet célját,

működési módját, stb. és csak ezek tudatában beszélhetünk a megvalósításról.

Az Universitas Egyesülés özszeres intézménye képviselőinek együttes részvételével még nem határoztuk meg a létrehozandó intézet profilját (figyelembe véve az olyan speciális igényeket, mint az orvosegyetemi vagy a hittudományi főiskolai). Nagyon nehezen tudom elképzelni, hogy egy ilyen, nem pontosan körülhatárolt intézmény élére felelősséggel lehet vezetőt választani.

Megfoghatatlan számomra az, hogy a leendő vezető munkajogiilag a JATE-hoz és nem az Universitas Egyesüléshez tartozna. A „döntő kérdések”-en nem csak az alkalmazást, elbocsátást kellene érteni, hanem pl. vezetői megbízása, vezetői meghosszabbítása, jogai, kötelezettségei, felelősségi körei, szakmai értékelése, stb. Tisztázatlannak tartom az „egyétérési jog”-ot is.

A megbeszélésen nem volt szó arról és intézetünk minden dolgozója nevében kijelenthetem, hogy tiltakozunk az ellen, hogy munkajogiilag a SZOTE-hoz tartozva, munkavégzésre a közös lektorátushoz (tulajdonképpen a JATE-hoz, mivel a vezető is oda tartozik) legyünk kihelyezve. Ezzel mindannyian teljesen jogfosztottakká válnánk, sem ide, sem oda nem tartoznánk, speciális igényeinknek nem tudnánk érvényt szerezni, stb.

Az Universitas Egyesülés keretén belül létrehozandó intézet célját már az előző FEFA pályázat bevezetésében pontosan körvonalozták a társuló intézmények: A „Szegedi Universitas Egyesülésben társuló felsőoktatási intézmények úgy határoztak, hogy együttműködésük első szervezeti lépéseként a nem nyelvszakos idegennyelv-oktatás hatékonyságának javítására Központi Idegennyelvi Lektorátust fogunk felállítani (KIL). A KIL-t magasan kvalifikált vezető irányítja, aki képes a jelenlegi intézményi lektorátusok

munkáját szakmailag (tartalmilag és módszertanilag) összehangolni és továbbfejleszteni, valamint a KIL nemzetközi szakmai kapcsolatait kiépíteni. A társult intézmények lektorátusai részt vesznek a létesítendő Regionális Idegennyelvi Központ munkájában.”

A fentiek alapján a közös Intézet (vagy Lektorátus) vezetőjének feladatkörébe a következők tartoznának:

a) az intézményi lektorátuson dolgozó tanárok szakmai, módszertani felügyelete,

b) a szakmai, módszertani továbbképzés szervezése a nyelvtanárok számára,

c) egységes szemléletű hazai és nemzetközi szintű vizsgák szervezése,

d) a nemzetközi kapcsolatok szervezése, ápolása, továbbfejlesztése,

e) pályázatok figyelemmel kísérése, azok elkészítése, megvalósításuk felelősségének vállalása,

f) az intézményekben folyó oktatómunka egységes szemléletű szakmai koordinálása,

g) fordító iroda létrehozása, melynek egyben oktatási feladatai is lennének,

h) nyelvvizsga centrum létrehozása, működésének megszervezése, felügyeletének biztosítása.

A vezető munkajogiilag az Universitas mindenkori vezetője alá tartozna. Hatásköre azonban — a jelenlegi Universitas struktúrájának megfelelően — nem terjedne ki a munkáltatói jogokra (az Universitas vezetője nem rendelkezik utasítási joggal a rektorok és főigazgatók felé). Így nem munkahelyi vezető, hanem független szakmai koordinátor, aki az intézményi lektorátusok vezetőjén keresztül tart kapcsolatot az oktatókkal: véleményez, jellemez, segíti és koordinálja az oktató munkát. Az Universitas Egyesülés — mely nevében is laza szövetséget jelent, figyelemmel a főhatóságok sokrétűségére — keretében ajánlásaival biztosítja az egységes szintű, szervezettésgű nyelvoktatást,

annak infrastruktúrális és személyi feltételeit.

A fentiek alapján sokkal indokoltabbnak érzem egy olyan pályázat kiírását, mely a társult felsőoktatási intézmények egy Universitas státuszon levő menedzser típusú szakmai koordinátort keresnének. A fenti szakmai koordinátor feladatköre és szükségessége a FEFA pályázattól függetlenül is létrejöhetne, bár sikeres pályázat esetén válna aktuálissá. Így az Universitas keretein belül társuló lektorátusok

kötelezettséget vállalnának szakmai együttműködésre.

A SZOTE Idegennyelvi Intézet 1989-ben kapta meg az intézeti rangot. Ezt főhatóságunktól azzal érdemeltük ki, hogy itt színvonalasabb munka folyt a nem nyelvszakos hallgatók egyszerű idegennyelv tanításánál. Jelenleg is folyik orvosi szakfordítóképzés, az országban egyedülállóan. Mivel a SZOTE-n a legmagasabb a középfokú nyelvvizsgálóval rendelkező hallgatók aránya Szeged többi felső-

oktatási intézményeihez viszonyítva, ezért számunkra válik leg hamarabb szükségessé a szaknyelvtanítás egyre szélesebb körű bevezetése. Hallgatóinkat nem csupán arra kell megtanítanunk, hogy a szaknyelvet olvasni, fordítani tudják, hanem arra is, hogy a saját szakmájukban tárgyalóképesek legyenek. A szakfordítóképzés több éves sikeres gyakorlata is arra enged következtetni, hogy az egyetem Idegen Nyelvi Intézetét helytelen lenne kiszakítani a SZOTE egész rendszeréből.

JANCSÓ MIKLÓS EMLÉKÜNNEPSÉG — 1992.

Egyetemünk Rektora és Tanácsa Jancsó Miklós Emlékérem és Jutalomdíjjal tüntette ki dr. Kovács László tanszékvezető egyetemi tanárt, a Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinika igazgatóját, a humán reproductio szabályozás terén elért kiemelkedő eredményeiért. A Jancsó Miklós emlékűnnepségre 1992. április 14-én délután került sor. A Jancsó emléktábla megkoszorúzását követően, az új klinika előadótermében rendkívüli nyilvános tanácsülés keretében dr. Kovács László „Progeszteron antagonisták a humán reproductio szabályozásában” címmel tartotta meg emlékelőadását. Ezt követően adta át egyetemünk Rektora a Jancsó Miklós Emlékérem és Jutalomdíjat a kitüntetettnek.

Dr. KOVÁCS LÁSZLÓ egyetemi tanár tudományos tevékenysége

Dr. Kovács László egyetemi tanár 1934. március 13-án született Szombathelyen. Középiskoláit Zalaegerszegen végezte el, majd a Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerzett diplomát 1958-ban, „Summa cum laude” minősítéssel.

Az orvosi diploma megszerzése után a zalaegerszegi MT Kórház Szülészeti- és Nőgyógyászati osztályán kezdett dolgozni, majd 1961. április 16-án a Szegedi Orvostudományi Egyetem Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinikájára került, a klinika akkori igazgatója, dr. Szontágh Ferenc professzor meghívására.

1962-ben szüléset-nőgyógyászatból, 1966-ban anaesthesiológiából tett jeles eredménnyel szakvizsgát.

Első hosszabb tanulmányújtára 1964-ben került sor, amikor 6 hónapot töltött a Bécsi Orvostudományi Egyetemen. Ezt követi további tanulmányutak Prágában, Londonban, Glasgowban, Stockholmban majd ismét Londonban.

Az egyetemi ranglistát végigjárva 1983-ban nevezték ki egyetemi tanárrá, majd 1990. július 1. óta a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinikájának igazgató-professzora.

Fő tudományos érdeklődése a szülészeti- és nőgyógyászati endokrinológia és perinatológia. Kandidátusi értekezését 1974-ben védte meg, „Kísérletes és klinikai adatok az amnionür anyagforgalmához, különös tekintettel az intraamniális therápia lehetőségeire” címmel, majd 1987-ben kapta meg az orvostudomány doktora fokozatot „A béta-adrenerg izgatók helye és szerepe a perinatológiában” című disszertációja alapján.

Tudományos munkásságát 211 publikáció fémjelzi, 3 könyv társszerzője, 11 könyvszerzője. Hazai és külföldi kongresszusokon 310 előadást tartott. A citációk száma 510.

Tizenhat nemzetközi társaság tagja, amelyek közül fontosabbak: az Európai Szülész Nőgyógyász Társaság Elnökségi Tagja, a Szülész-Nőgyógyász Világszövetségben (FIGO) Magyarország képviselőjeként az Elnökség tagja. A közelmúltban választotta elnökévé az Európai Szülész-Nőgyógyászati Társaság Közép-európai országokkal kiegészült Tanácsa. Ennek a társaságnak a fő célkitűzése a szülészeti-nőgyógyászati szakvizsga rendszer európai egységesítése.

Kovács László professzor több hazai és nemzetközi folyóirat szerkesztő bizottsági tagja.

Két magyarországi és egy világkongresszus sikeres megszervezése fűződik nevéhez, mint ezen kongresszusok elnökéhez.

Számos kitüntetésben részesült, 1976-ban az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, 1987-ben Kiváló Orvos, 1989-ben Kiváló Munkáért Érdemérem, 1991-ben Burg Ede Emlékplakett és 1991-ben Semmelweis

Emlékérem.

Egyetemi tisztségei közül jelentősebb: 1984–1990-ig a SZOTE Általános Orvostudományi Kar Dékánhelyettese, 1990-től a SZOTE Egyetemi Tanács tagja.

Külön kell kiemelni Kovács professzor tudományos és szervező tevékenységének egyik különleges, igen nagy jelentőségű területét. A SZOTE Női Klinika 1972. óta az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Humán Reprodukciós Osztályának (HRP) Klinikai Kutató Központjaként működik, amelynek kezdetől fogva igazgató helyettese, majd 1990. óta igazgatója.

Az elmúlt 20 esztendőben rendkívül sikeresen irányította az Egészségügyi Világszervezettel közösen végzett kutatásokat, sőt 6 éven át a WHO Humán

Reprodukciós Program Post-ovulatiós Fogamzásgátló Módszerek Kutatási Csoport vezetőségi tagjaként a világ különböző részein működő több mint harminc WHO Kutató Központ munkájának irányításában közvetlenül is részt vett. Ezen kívül időszakos WHO Tanácsadóként ad hoc feladatok megoldására fontos küldetéseket teljesített Kairóban, Turkuban, Bankokban, Singapurban, Havannában, Nairobiban, Genfben, Santiago de Cubaban, Bombayban, Párizsban, Tbiliszipben.

A klinikai orvostudománytól a molekuláris biológiáig terjedő tudományos tevékenysége, hazai és nemzetközi tekintélye, iskolateremtő és vezető egyénisége alapján méltán ítélte oda számára Egyetemünk Tanácsa a Jancsó Miklós Emlékérem kitüntetését.

PÁLYÁZATOK

A SZÉCHENYI ISTVÁN ÖSZTÖNDÍJ ALAPÍTVÁNY

ezennel közzéteszi az 1992. évi pályázati felhívását.

Az Alapítvány 6–12 hónapos külföldi ösztöndíjat biztosít a *műszaki, gazdasági, agrár- és természettudományok területén* kiemelkedő teljesítményt nyújtó *fiatal kutatóknak, szakembereknek*. Az elbírálásban előnyben részesülnek azok, akik egyetemi doktori fokozattal már rendelkeznek.

Pályázni 1992. január elsejétől augusztus 31-ig folyamatosan lehet. Az 1992. február 20-ig beérkező pályázatokról a kuratórium áprilisi, a később beérkezőkről októberi ülésén dönt.

A kitöltendő pályázati ívet — a részletes pályázati feltételekkel és tájékoztatóval együtt — a jelentkezők a *Széchenyi István ösztöndíj Alapítvány Titkárságától* postán igényelhetik a következő címen: *H-1502 Budapest, Gellért tér 4. Telefon: 1664—705*

Budapest, 1992. február 3.

Széchenyi István Alapítvány

FELHÍVÁS

a Tari Alapítvány díjaira

Ifj. Brandt Józsefné, szül. Tari Edit Anna Mária a végrendeletében szülei (dr. Tari Ferenc Imre és dr. Tari Ferenc Imréné, szül. Felzmann Anna Mária) emlékére alapítványt létesített.

Feltételként kikötötte, hogy „Az alapítvány összegéből évente jutalmazza azt az egyemistát, aki legalább két nyelvet tökéletesen elsajátított.”

Fentiek alapján

p á l y á z a t o t

frook ki legfeljebb hat, nem nyelvszakos egyetemi illetve hittudományi akadémiai hallgató számára 50.000—50.000.-Ft-os díj elnyerésére.

A pályázók tartoznak érdeklően igazolni, hogy legalább két idegen nyelvet felsőfokon elsajátítottak.

A kuratórium által május közepén elbírálendő pályázatokat a József Attila Tudományegyetem Rektori Hivatalába (6720 Szeged, Dugonics tér 13.) kell benyújtani:

1992. április 30-ig.

Szeged, 1992. április 1.

dr. Mikola Tibor
a JATE BTK dékánja, a kuratórium elnöke

Kutatási ösztöndíj

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy a Népjóléti Minisztérium Egészségügyi Tudományos Tanácsa és a Magyar Tudományos Akadémia pályázatot hirdet fiatal kutatók részére 1, illetve 2 éves kutatási ösztöndíjakra az Amerikai Egyesült Államokba. A kutatási tanulmányi ösztöndíjat a Fogarty International Center és a magyar felek közötti tudományos együttműködési megállapodás teszi lehetővé.

A pályázat módját és annak feltételeit mellékeljük.

A pályázat beküldési határideje: 1992. november 15.
1993. március 1.

1993-tól a Magyar Fogarty Jelölő Bizottság a Népjóléti Minisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályától átveszi az Orvosbiológiai Kutatók Tudományos Csereprogramját. Ezen programra kvalifikált kutatók pályázhatnak.

A pályázat módját és annak feltételeit is mellékeljük.

A pályázat beküldési határideje: 1992. szeptember 15.

A pályázatokat az Egészségügyi Tudományos Tanács Fogarty ösztöndíj magyar Jelölő Bizottsága (1051 Budapest, arany János u. 6—8.) részére kell beküldeni.

Mind a Fogarty ösztöndíjat, mind az Orvosbiológiai Kutatók Tudományos Csereprogramját minden évben meghirdetjük. Kérjük, hogy a pályázatot az érdekeltek körében hirdesse meg.

Budapest, 1992. április 8.

**A Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Tudományok
Osztálya a Zsigmond Diabetes Alapítvány**

keretében pályázatot hirdet a *cukorbetegség kutatása témában*.

A pályázathoz szereplő tudományos terv kiterjedhet mind az alap-, mind a klinikai kutatásokra. Pályázati lehetőség nyílik olyan műszerek beszerzésére, amelyek segítségével új módszereket lehet a cukorbetegség kutatásában bevezetni.

A részletes kutatási terv mellett a munka költségeit is részletezni kell.

3. évfolyam 4. szám

Pályázati feltételek:

1. Megfelelő intézeti (infrastuktúrális) háttér a kutatás laboratóriumi munkafeltételeivel, illetve megfelelő betegellátó intézeti feltételek.
2. Többéves klinikai tapasztalat a cukorbetegség gondozásában, illetve jártasság alapkutatási feladatok teljesítésében.

A pályázat benyújtásának határideje: 1992. május 1.

Az elbírálásra 1992. szeptember 1-ig sor kerül.

A pályázatokat a résztvevők eddigi tudományos tevékenységének ismertetésével kell kiegészíteni (tudományos önéletrajz, publikációs lista, citációs index stb.)

A pályázatokat pályázati űrlapon kell benyújtani, mely beszerezhető a Zsigmond Diabetes Alapítvány Titkárságán (Budapest, V., 1051 Nádor u. 7. I.em. 110-es szoba).

A pályázatokat a megadott határideig a Zsigmond Diabetes Alapítvány Titkárságára kell beküldeni.

NATO International Scientific Exchange Programmes

Advanced Study Institutes

ASIs are tutorial courses of two weeks duration on new important topics for up to 100 scientist and research students. They aim at the dissemination of advanced scientific knowledge and the promotion of international contacts among scientists.

NATO Science Committee

Advanced Research Workshops

ARWs are working meetings which enable scientists and engineers to review the state-of-the-art in specific topics in fast moving fields and to formulate recommendations for the future. They are of about five days duration.

Collaborative Research Grants

CRGs are aimed at encouraging cooperation between researchers in different nations seeking solutions to common problems. The proposed research must be specific and pursued jointly by researchers in at least two countries. Short reciprocal visits are funded.

Participation in the ASIs and ARWs listed overleaf is open to all suitably-qualified scientists irrespective of nationality. Application for attendance should be addressed to the relevant meeting director.

Application to organize and direct an ASI or an ARW, or to participate in the Collaborative Research Grants Programme should be made to the NATO Scientific Affairs Division. Scientists resident in NATO countries may apply and may include scientists from Central and Eastern European countries in their applications. Further information and specific application forms available from:

Scientific Affairs Division, (Ref. 1992—2), NATO, B-1110 Brussels, Belgium

FELHÍVÁS

a Tudomány c. folyóirat MEGRENDELÉSE KEDVEZMÉNYES AKCIÓBAN

A Tudomány Kiadó Kft hetedik éve jelenteti meg a Scientific American amerikai folyóiratot magyar nyelven. Ebben a magazinban hónapról hónapra a természettudomány különböző ágaiban legjelesebb tudósok legfrissebb tanulmányai olvashatók.

Feltételezzük, hogy egyetemünkön is sok hallgató érdeklődne a folyóirat iránt, de a megvásárlását eddig megakadályozta a lap magas ára. A kiadó kedvezményes akciót indít, hogy ezzel is híveket toborozzon a kiadványnak és növelje a természettudományok iránt érdeklődők ismereteit.

Május 31-ig ez évre kedvezményes előfizetési akciót indít az ország minden közép- és felsőfokú intézményében, a jelenlegi 148,— Ft-os lapárral szemben 99,— Ft/hó áron a nappali tagozatos hallgatók számára.

További versenyt hirdet az iskolák között: a legtöbb előfizetőt összegyűjtő tanintézet minden ez évi előfizetője számára a kiadó 1993-ban ingyenes példányt biztosít. Az első helyezett iskola hallgatói egy évig, a második helyezettek fél évig, a harmadik helyezettek pedig negyed évig ingyen példányt kapnak. Eredményhirdetés a TUDOMÁNY szeptemberi számában.

A kiadó által megküldött népszerűsítő plakát, mintapéldányként a lap egyik tavalyi száma a Hallgatói Önkormányzat irodájában megtekinthető. Ugyancsak itt kapnak bővebb információt és jelentkezési lapot az érdeklődők.

A Hallgatói Önkormányzat meghívottja összegyűjti a jelentkezési lapokat és továbbítja a kiadónak. a befizetési csekket és a TUDOMÁNY példányait a kiadó már az előfizetők lakására küldi.

FELHÍVÁS

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) a felsőoktatásban közvetlenül érintett minisztériumok és országos hatáskörű intézmények támogatásával 1993 tavaszára meghirdeti a XXI. Országos Tudományos Diákköri Konferenciát.

A konferencián a felsőoktatási intézmények jelenlegi hallgatói illetve az 1990-nél nem korábban végzetek vehetnek részt. A nevezés feltétele olyan diáktudományos tevékenységet dokumentáló pályamunka, amelyet már bemutattak és minősítettek kari, intézményi vagy szakmai bizottsági szintű (intézményközi) tudományos diákköri fórumon és ott országos konferenciára javasoltak. Az egyetemi, főiskolai tanulmányok során kötelezően, tantervben is előírt feladatok, továbbá szakdolgozatok illetve diplomamunkák, tekintettel arra, hogy azok nem tartoznak a felsőoktatási önképzés fogalomkörébe, az Országos Tudományos Diákköri Konferenciára nem nyújthatók be.

A konferencia megszervezésére a hagyományoknak megfelelően az **ORVOSTUDOMÁNYI SZEKCIÓBAN** is sor kerül.

Rendező intézmény: Semmelweis Orvostudományi Egyetem
1444 Budapest, Pf. 259.
Tel.: 118—1660

Ügyvezető elnök: Dr.Spat András egyetemi tanár

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács kéri a felsőoktatási intézmények vezetőit valamint az egyetemeken és főiskolákon dolgozó tanárokat és kutatókat, hogy a fiatal tudós nemzedék pártolásával, a diáktudományos tevékenység támogatásával, segítő szándékú bírálataikkal és személyes részvételükkel járuljanak hozzá a megelőző intézményi, majd pedig az országos konferenciák sikeréhez.

Felkérjük továbbá az érintett kutatóintézeteket, alapítványokat, bankokat, vállalatokat, műszaki és tudományos egyesületeket, hogy érdeklődésükkel és támogatásukkal segítsék a XXI. Országos Tudományos Diákköri Konferenciát.

Budapest, 1992. április 3.

SZOTE HÍREK SZOTE HÍREK SZOTE HÍREK SZOTE HÍREK

— A „Fonó Renée Alapítvány” egyetemünk rektora által meghirdetett pályázati felhívásra benyújtott pályamunkával dr. GAÁL TIBOR egyetemi adjunktus, a Szívsebészeti Önálló Osztály és munkatársa nyerte el a 30.000,— Ft összegű jutalomdíjat. A díjnyertes pályamunka címe: „Ballondilatációs lehetőségek congenitalis vitiumokban”.

— A SZOTE Tudományos Ülések Bizottsága által szervezett tudományos üléseken elhangzott előadásokat az 1989-ben megállapított feltételek alapján évente díjazza az egyetem tudományos vezetése.

Az 1991. márciusa és 1992. márciusa között elhangzott előadások értékelése után, a Tudományos Ülések Bizottsága elnökének javaslata alapján és azazal egyeteértésben három megosztott díj odaítélésére került sor. Mindhárom előadás maximális pontszámot (5,0) kapott a bírálólktól.

Díjazottak:

Dr. BODOSI MIHÁLY 20.000,—Ft
tanszékvezető egyetemi tanár
Idegsebészeti Klinika

Dr. SZABÓ JÁNOS 20.000,—Ft
egyetemi adjunktus
Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Dr. VÖRÖS ERIKA 20.000,—Ft
egyetemi tanársegéd
Radiológiai Klinika

Az eredményeket Dr. Süveges Ildikó tanszékvezető egyetemi tanár, a Tudományos Ülések Bizottságának elnöke ismertette és a díjakat Dr. Papp Gyula tanszékvezető egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes adta át a jutalmazottaknak az 1992. március 24-i tudományos ülésen.

— Egyetemünk rektora 1992. március 14–15-én Dr. Biszterszky Elemér művelődési és közoktatási államtitkár kíséretében Athénban tartózkodott.

A látogatáson a Semmelweis Orvostudományi Egyetem képviselőjében Dr. Mandl József, a Népjóléti Minisztérium főosztályvezetője és Dr. Frenyó László, az Állatorvostudományi Egyetem rektora vett részt.

A küldöttség a magyar orvostudományi egyetemek iránti görög érdeklődés kiterjesztését szorgalmazta.

— DR. SZÁNTÓ FERENC tanársegéd (Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinika) 1992. február 13-án a Szegedi Akadémiai Bizottság újonnan megnyitott épületének előadótermében sikerrel, 20 ponttal nyilvánosan megvédte kandidátusi értekezését.

A nyilvános védés elnöke prof. dr. Székely József, a pécsi Női Klinika igazgatója, titkára dr. Tóth Zoltán, a debreceni Női Klinika docense volt.

A kandidátusi disszertáció címe: A terhelés nélküli és az endogén oxytocin terhelésű cardiotocographia szerepe a magzati állapot észlelésében.

A SZAB színház előadótermében megjelentek a SZOTE Női Klinika orvosai és meghívott vendégei valamint a környező kórházak szülészorvosai.

A kandidátusi értekezés szegedi védésének két érdekessége is volt. Az egyik az, hogy a SZAB színház felújítása óta ez volt az első tudományos rendezvény az épületben, így technikai, műszaki főpróbának is minősült. A másik érdekesség az, hogy orvostudományi területen a Tudományos Minősítő Bizottság eddig még nem engedélyezte disszertáció nyilvános védését Szegeden. Így ebből a szempontból is jelentősége volt az eseménynek, hogy végre vidéki város is megkapta az Akadémiától a disszertáció védés jogát.

Az esemény zártkörű fogadással zárult.

— Az Egyetem — a Számítástechnikai Központ pályázata alapján — 800000 Ft támogatásban részesült az IIF (Információs Infrastruktúra Fejlesztés) Felügyelő Tanácstól.

Ennek az összegnek a felhasználásával bővíteni kívánjuk azoknak a körét, akik az egyetemi hálózat megépítése után igénybe vehetik az egyetemi elektronikus levelezés és a nemzetközi tudományos adatbázisok (MEDINFO, CCO) által nyújtott szolgáltatásokat.

Felelős szerkesztő: HIRICZU (KÖZEL) ANITA
Szerkesztőség: 6722 SZEGED, SZENTILÁROMRÁG U. 5. TEL.: 10-530/6
Szerkesztéses tördelés és ábrák: SZOTE SZÁMÍTÁSTECHNIKA
Készült a SZOTE Ikt. Nyomdájában
Vezető: NAOY JÁNOS
Törzsszám: 238/1992